

обов'язками, навичками користування та матеріальною частиною техніки, приладів і табельного майна таких служб і формувань, засобами захисту, вивчення порядку приведення їх у готовність, проведення рятувальних та інших невідкладних робіт;

- за програмою прискореної підготовки працівників до дій в особливий період – навчання способам захисту від наслідків надзвичайних ситуацій, спричинених застосуванням засобів ураження в особливий період, що здійснюється закладами, які продовжують роботу у воєнний час, і розпочинається одночасно з уведенням в дію планів цивільного захисту на особливий період [2].

Навчання працівників закладу здійснюється шляхом:

- курсового навчання, що передбачає формування навчальних груп і здійснюється в навчальних класах;

- індивідуального навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу самостійно та у формі консультацій з керівниками навчальних груп або іншими особами.

У разі прийняття на роботу, особа проходить інструктаж з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях за місцем роботи. Інструктаж та перевірка знань проводяться у порядку, визначеному самим закладом на основі вимог нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту.

Особливу увагу слід приділяти практичній підготовці. Практична підготовка – це спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту, що проводяться суб'єктами господарювання відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації, планів локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки та планів цивільного захисту на особливий період, затверджених в установленому законодавством порядку.

Спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту проводяться у робочий час за рахунок коштів роботодавця та залежно від складу учасників поділяються на:

- комплексні об'єктові навчання (тренування);
- об'єктові тренування спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;
- протипожежні та протиаварійні об'єктові тренування і навчальні тривоги.

Такі навчання та тренування є основною і найбільш ефективною формою всебічної підготовки, вдосконалення знань, умінь та навичок формувань і персоналу закладів у сфері захисту від надзвичайних ситуацій [3].

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс цивільного захисту України. Навчання працюючого населення. Ст. 40.
2. Закон України «Про охорону праці».
3. Гуревич, Р. С. Теорія і практика навчання в професійно технічних закладах: Монографія / 4. С. Гуревич. – Вінниця: ТОВ «Планер», 2009. – 410 с.

УДК 378.147:614.84

РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗВО ДСНС УКРАЇНИ

*Лариса МАЛАДИКА, канд. пед. наук, доцент,
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України*

Характерною рисою сьогодення є глобальна інформатизація. Активний розвиток інформаційного суспільства спричинив зростання ролі інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життя, в тому числі в науці та освіті. Інформаційні технології є важливим інструментом покращення якості освітніх послуг,

оскільки дозволяють необмежено розширити доступ до інформації. Розвиток інформаційних телекомунікаційних мереж сприяє поширенню нової системи навчання – дистанційної.

Інформаційно-освітнє середовище дистанційного навчання є системно організованою сукупністю традиційних і комп'ютерно орієнтованих засобів навчання, засобів діалогу та передачі даних, протоколів взаємодії, систем мультимедіа, інформаційних і телекомунікаційних технологій, інформаційних ресурсів, системного апаратно-програмного та організаційного-методичного забезпечення, орієнтованою на задоволення освітніх потреб користувачів дистанційної освіти [1].

Методичною особливістю дистанційного навчання є те, що засвоєння знань, умінь та навичок, передбачених навчальними програмами, здійснюється не в традиційній формі навчання (лекція, семінари тощо), а шляхом самостійної роботи здобувачів за допомогою різних технічних засобів та носіїв інформації [2].

Досвід активного впровадження в Черкаському інституті пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України елементів дистанційної освіти, забезпечення якості освітньої діяльності за таких умов свідчить про необхідність одночасного використання дидактико-технологічних і веб-технологічних парадигм.

Під час впровадження дистанційного навчання використовують наступні основні елементи:

- дистанційні курси,
- веб-сторінки та сайти,
- форуми та чати,
- електронна пошта,
- відеоконференції,
- віртуальні класні кімнати та ін.

Цей процес не повинен бути частковим та безсистемним. Викладання навчальної дисципліни має супроводжуватися автоматизацією методичного та навчального матеріалу. Ефект та якість будуть досягненні за умови застосування в кожному окремому випадку оптимального поєднання традиційних та інноваційних методик. Розвиток дистанційного навчання передбачає інтенсивне забезпечення інтерактивності навчальних курсів як базових елементів дистанційної дидактичної системи [3].

Однією з головних переваг дистанційного навчання є його гнучкість. Здобувачі можуть самостійно обирати темп та режим роботи у будь-який час і з будь-якого місця. Персоналізований навчальний процес враховує різні графіки та зобов'язання. Онлайн-класи включають інтерактивні навчальні інструменти та індивідуальне оцінювання, пристосоване до різних стилів навчання. Участь у віртуальних групових проектах і дискусіях сприяє розвитку навичок роботи в команді та комунікації.

Водночас ми можемо виокремити деякі недоліки дистанційного навчання. Зокрема, обмежена соціальна взаємодія може створювати додаткові проблеми у розвитку міжособистісного спілкування. Такий формат навчання вимагає високого рівня власної мотивації та самодисципліни. Також є необхідність у постійному доступі до надійного інтернет-з'єднання та технологічного обладнання. Слід зазначити, що дистанційна форма навчання передбачає тривалий та ґрунтовний попередній етап підготовки і проектування безпосередньо викладачем.

Аналіз досвіду функціонування дистанційної форми навчання та впровадження окремих дистанційних технологій в освітній процес свідчить про перспективність цього напрямку для розвитку сучасної освіти.

Удосконалення системи дистанційного навчання передбачає:

- активне впровадження в навчальний процес комп'ютерної і аудіо-візуальної техніки;
- необхідність оснащення навчальних закладів сучасним комп'ютерним і телекомунікаційним обладнанням;

- упровадження інформаційних і комунікаційних технологій у навчальний процес і проведення наукових досліджень;
- забезпечення доступу до національних і світових інформаційних ресурсів;
- розроблення, впровадження та легалізацію програмного забезпечення;
- розвиток технологій дистанційного навчання і використання їх для запровадження в Україні системи навчання протягом усього життя тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кремень В.Г. Освіта і наука України – інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2005. – 446с.
2. Козяр М. М. Віртуальний університет: навч.-метод. посібник / М. М. Козяр, О. Б. Зачко, Т. Є. Рак. – Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. – 168 с.
3. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія / В. Ю. Биков. – К.: АТІКА, 2009. – 684 с.

УДК 378:37.022

ПРОБЛЕМИ ПРИ ВИКОРИСТАННІ МЕТОДІВ МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ В ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

*Микола ПЕЛИПЕНКО, канд. пед. наук,
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України*

Загальновідомо, що наукові дослідження, зокрема і педагогічні та психологічні, розділяються на теоретичні та практичні, котрі називаються ще експериментальними, емпіричними, прикладними. Очевидно, що для організації останніх абсолютно необхідною умовою є використання математичного апарату, адекватного меті та особливостям дослідження, що проводиться.

Суть ролі математичної статистики в таких дослідженнях полягає в тому, що аналіз всіх об'єктів генеральної сукупності або просто неможливе, або не має сенсу з огляду на затрати часу, зусиль та ресурсів. Зазначені методи і допомагають – доводять коректність проведеного дослідження навіть за умови участі у ньому відносно невеликої частини генеральної сукупності – вибірки.

Важливість експерименту підкреслював Г. Г. Ващенко: «Експеримент дає можливість робити спостереження в такій кількості й протягом такого часу, як це потрібно для досконалого вивчення явища. ... В експерименті є змога розкласти явище на його складові елементи і вивчати кожен з них зокрема» [2, с. 123].

Тому ми погоджуємося з думкою Т. С. Шроля, що «Оснащеність наукового дослідження адекватними математичними методами, тобто рівень його математизації, свідчить про інноваційний характер певної наукової галузі в сучасних умовах» [6, с. 344].

Справедливим є і зауваження про посилення увагу до розробки моделей організації системи науково-дослідної роботи у закладах вищої освіти [4, с. 42].

Незважаючи на значущість проведення математичного аналізу результатів педагогічних та психологічних досліджень, багато дослідників стикаються з проблемами при його використанні та допускають помилки.

Науковці, які проаналізували захищені дисертаційні роботи з педагогіки та психології, зазначають, що деякі з них виконані без належного теоретичного і практичного обґрунтування отриманих експериментальних даних [3, с. 10].

Деталізуючи підняту проблему, можна констатувати, що на даному етапі дослідження найчастіше зустрічаються такі помилки, як переважання методів дослідження, які не забезпечують необхідної об'єктивності та достовірності